

Predgovor izvanrednom izdanju Časopisa Hrana u zdravlju i bolesti

Udruga narodnog zdravlja Andrija Štampar ponosna je što je od 7. do 10. prosinca 2017. godine organizirala 9. stručno edukacijski simpozij Štamparovi dani, trodijelni simpozij koji se iz godine u godinu održava u okolici Brodskog Drenovca, rodnog mjesta Andrije Štampara. Aktivnosti ovogodišnjih Štamparovih dana prepoznale su uz jedinice lokalne i regionalne samouprave te Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske te Studentski zbor Sveučilišta u Zagrebu, uz pokroviteljstvo Razreda za medicinske znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Jedna od etapa simpozija jesu radionice prevencije međuvršnjačkog nasilja među osnovnoškolskom djecom, koje su održane 7. i 8. prosinca 2017. godine u Osnovnoj školi Kaje Adžića Pleterničanina u Pleternici te satelitski simpozij Budi cool, ne budi bully. Aktivnosti za cilj imaju podizanje svijesti osnovnoškolske djece o međuvršnjačkom nasilju, oblicima nasilja, posljedicama nasilja te stjecanju poželjnih oblika ponašanja što će u konačnici dovesti do smanjivanja prevalencije međuvršnjačkog nasilja. U drugoj su etapi sudjelovali educirani studenti i mladi liječnici te su stanovništvu s područja općine Velika te gradova Požege, Pleternice i Kutjeva mjerili krvni tlak, lipide i glukozu u krvi te su ih ujedno anketirali o kvaliteti života i življenja. Satelitski simpozij Sekcije mladih Hrvatskog gastroenterološkog društva održan je 8. prosinca 2017. godine u Općoj županijskoj bolnici Požega. Doc.dr.sc. Ivica Grgurević upoznao nas je s epidemiologijom i prirodni tijekom nealkoholne masne bolesti jetre, a doc.dr.sc. Ivana Mikolašević o nealkoholnoj masnoj bolesti jetre kao multisistemnoj bolesti, dok nas je o liječenju iste informirao dr.sc. Tomislav Bokun, dok je doc.dr.sc. Petra Turčić predstavila mogućnosti liječenja iste biljnim pripravcima. Doc.dr.sc. Goran Hauser upoznao nas je s indikacijama i iskustvima u fekalnoj transplantaciji, a dr.sc. Gordana Živanović Posilović o primjeni ERAS protokola u općoj bolnici.

Simpozij Zdravi stilovi života održan je 9. prosinca 2017. godine u Hrvatskoj knjižnici i čitaonici Pleternica. Udruga narodnoga zdravlja Andrija Štampar ove je godine organizirala Simpozij u suradnji s Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, Europskim društvom za higijenu i dizajn, Prehrambeno tehnološkim fakultetom Sveučilišta u Osijeku i Panonskim institutom za narodno zdravlje. Suorganizatori su bili Međunarodni institut za zdravlje mozga, Tehnološki fakultet Tuzla (BiH), Škola narodnog zdravlja Andrija Štampar Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Centar za planiranje zanimanja u biomedicini i zdravstvu Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Studentski zbor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatsko farmaceutsko društvo, Hrvatska liječnička komora – Regionalni ured Osijek, Hrvatsko društvo mladih liječnika Hrvatskog liječničkog zbora, Hrvatski liječnički zbor – podružnica Osijek, Klinički bolnički centar Osijek, OŽB Požega, Institut za javno zdravlje Vojvodine (SRB), Zavod za javno zdravlje Požeško – slavonske županije, Zavod za javno zdravlje Subotica (SRB), Dom zdravlja Požeško – slavonske županije, Zavod za hitnu medicinu Požeško – slavonske županije, Veleučilište u Šibeniku, Dom zdravlja Tomislavgrad (BiH), Hrvatska udruga bolničkih liječnika, Udruga za neuropsihijatriju, Hrvatska udruga medicinskih sestara – Požega i Hrvatsko žensko društvo Pleternica.

Sudionike su redom pozdravili predsjednik Organizacijskog odbora Filip Njavro, prodekan Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku prof.dr.sc. Drago Šubarić u ime znanstvenog odbora, u ime međunarodnog organizacijskog odbora okupljene je pozdravio prof.dr.sc. Midhat Jašić, a u ime Razreda za medicinske znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti akademkinja Vida Demarin predstavnicima grada i županije. Simpozij je svečano otvorila izaslanica dekana Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i v.d. ravnateljica Škole narodnog zdravlja Andrija Štampar prof.dr.sc. Mirjana Kujundžić Tiljak predavanjem o 90. godinu Škole narodnog zdravlja Andrija Štampar i 100. godinu Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Simpozij je koncipiran da se kroz njega obrade najčešće kronične nezarazne bolesti uz zdrave stilove života koje se tiču zdrave prehrane i tjelovježbe, poseban osvrt dan je na cjelovit pristup čovjeku i medicini kroz jedinstvenost četiri dimenzije, psihofizičke, duhovne i socijalne.

Prof.dr.sc. Vesna Jureša upoznao nas je o važnosti nacionalnih programa ranog otkrivanja raka, a Dražen Đurović o nacionalnom programu ranog otkrivanja raka dojke, dok su dr.sc. Marija Perić i Boris Lovrić o nacionalnom programu ranog otkrivanja raka vrata maternice, dok je Jasmina Kovačević približila ulogu zavoda za javno zdravlje u provedbi NPP. Prim.mr.sc. Nada Kosić Bibić iznijela je iskustva i izazove u realizaciji Nacionalnog skrining programa za rano otkrivanje raka debelog crijeva Sjevernobačkog okruga, a prof.dr.sc. Hrvoje Tiljak objasnio je ulogu obiteljskog liječnika u ranom otkrivanju raka. Akademkinja Vida Demarin govorila je o programima unaprjeđenja zdravlja ugodom, doc.dr.sc. Vera Musil o prevenciji kardiovaskularnih rizika u djece školske dobi, a prof.dr.sc. Nizama Salihefendić u zajedničkom nastupu s prof.dr.sc. Muharemom Zildžićem i prof.dr.sc. Midhatom Jašićem predavanje o važnosti promocije zdravih stilova života u ranoj dječjoj dobi za očuvanje

mentalnog zdravlja za cijeli život. Prof.dr.sc. Eržebet Ač Nikolić govorila je javnozdravstveni značaj fizičke aktivnosti, a Ivan Krakani o zdravim stilovima života u 22. stoljeću. Prof.dr.sc. Đurđica Ačkar održala je predavanje o tome kako nutritivno nepoželjne namirnice učiniti poželjnijima, a Džemil Hajrić o utjecaju unosa joda solju s aspekta kvalitete soli na tržištu Bosne i Hercegovine, dok je Ivan Vukoja ispred grupe autora govorio je o funkcionalnoj medicini i ulozi zdravih životnih navika. Doc.dr.sc. Hrvoje Mihajlić održao je predavanje o alergijskom rinitisu i kroničnom rinosinusitisu, prof.dr.sc. Andrijana Včeva o prevenciji karcinoma grkljana, dok je Vedran Zubčić govorio o multidisciplinarnom pristupu u liječenju tumora glave i vrata, a prof.dr.sc. Fuad Pašić o barijatrijskoj kirurgiji. U sesiji Hrvatske udruge bolničkih liječnika posvećenoj dubokoj venskoj trombozi predavanja su održali Ivana Šmit o novim spoznajama u dijagnostici i liječenju, prof.dr.sc. Jasminka Milas Ahić o protrombotičnim stanjima, dr.sc. Miroslav Dubovečak o DVT u trudnoći, Marlena Ljubičić o dijagnostici DVT, a Stanislava Laginja o kompresijskom liječenju DVT, dok je Jakov Ivković istaknuo ulogu rane vertikalizacije i medicinske gimnastike u prevenciji tromboembolijskog incidenta nakon operativnog zahvata na lokomotornom sustavu. U sesiji Hrvatskog farmaceutskog društva predstavile su se Ljekarne Zagrebačke županije (Ana Galić Skoko) sa savjetovaništem za zdravo mršavljenje i škola nepušenja, Ljekarne Prima Pharma (Matija Togonal) s projektom Pričajmo o zdravlju, Ljekarne Vaše zdravlje s probirom pacijenata s metaboličkim sindromom, a Hrvatsko farmaceutsko društvo su predstavljale magistre Ingrid Kummer s predavanjem znanja i stavovi ljekarnika i građana u cijepljenju protiv gripe te Anita Galić s predavanjem o fotozaštitnom ponašanju i prevenciji raka kože u Slavoniji, a Luka Dokozić predstavio je projekt Reci DA zdravlju. Predavanja su još održali Oto Kraml o tradicionalnom šetanju, Anamarija Jurić ispred grupe autora o biljnim pripravcima kao potencijalnoj terapiji za funkcionalnu dispepsiju te dekan Veleučilišta u Šibeniku Ivan Malenica ispred grupe autora o nasilju prema zdravstvenim djelatnicima i pitanju njihove zaštite u međunarodnom i nacionalnom pravu. Posterima su se predstavili Asmir Aldžić s istraživanjem antimikrobne rezistencije klinički značajnih Gram-pozitivnih bakterijskih izolata na području Unsko-sanskog kantona, Deni Rkman ispred Studentske sekcije za javno zdravstvo o konzumaciji alkohola među mladima u Republici Hrvatskoj te Marijana Krijan o navici pušenja među zdravstvenim djelatnicima, Blaženka Vranić o zastupljenosti doručka u prehrani medicinskih sestara, Martina Kožić o razlikama u tjelesnoj aktivnosti između gradskog i seoskog stanovništva starijih od 65 godina, Maja Župan o pothranjenosti u starijoj životnoj dobi. Božica Lovrić predstavila je rad o utjecaju edukacije na suradljivost zdravstvenog osoblja u higijeni ruku, a Amra Omeragić i Selma Hadžiabdić o upotrebi maslačka u tretmanu tumorskih oboljenja.

Predavanja i predavače iznosimo u sažetcima i cjelovitim radovima prikazanim u časopisu.

Brodski Drenovac, prosinac 2017. godine

S poštovanjem,
Ivan Vukoja